

Avdelningen för juridik
Germund Persson

Näringsdepartementet
n.remissvar@regeringskansliet.se

Enklare regelverk för mikroföretagande och en modernare bokföringslag (SOU 2021:60)

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) får anföra följande med anledning av det remitterade betänkandet. Förbundet begränsar sitt yttrande till vissa författningsförslag och andra frågor som bedöms vara av kommunalt eller regionalt intresse.

Sammanfattning

Enligt SKR är vissa ytterligare överväganden vara motiverade när det gäller förslagen till ändringar i hotellagen.

SKR avstyrker utredningens förslag till ändringar i miljöbalken och plan- och bygglagen.

SKR avvisar utredningens förslag att regeringen ska tillsätta en utredning om hur kommunallagen kan uppdateras och moderniseras så att det förtydligas hur kommunerna ska arbeta med genomförandet av målen för förenklingspolitiken.

SKR tillstyrker föreslagna ändringar i bokföringslagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Allmänt

Enligt SKR är det angeläget att mikroföretagandet inte tyngs av onödiga regler eller krav. Förbundet konstaterar dock att de författningsförändringar som utredningen föreslår är av relativt begränsad omfattning. Stora delar av de regelverk som torde ha störst inverkan på mikroföretagen ingår inte i utredningsuppdraget eller omfattas inte av några konkreta författningsförslag, vilket möjligen kan bero på att utredningens uppdrag varit alltför omfattande och disparat. SKR konstaterar vidare att flera av utredningens förslag inte är begränsade till mikroföretag, utan att de gäller även andra företag och – såvitt gäller förslagen till ändringar i miljöbalken och plan- och bygglagen – även enskilda personer. I de delarna finns även brister i konsekvensanalysen.

Avskaffande av krav på hotelltillstånd

Utredningens förslag innebär att bestämmelserna om hotelltillstånd upphävs i hotellagen och att det istället ska införas en ny bestämmelse om att hotellverksamhet ska anmälas till Polismyndigheten. Anmälan ska vara enkel, och kostnadsfri, och erbjudas i digitalt format för de företagare som önskar insända den på så sätt. Bestämmelserna om tillsyn och kontroll i hotellagen förändras inte.

SKR konstaterar att frågan om tillstånd till hotellverksamhet inte är en kommunal uppgift, men att den tangerar vissa kommunala frågor bl.a. rörande brandskydd och hälsoskydd. SKR delar i och för sig uppfattningen att hotellagen inte har som primärt syfte att tillgodose de aspekterna och att det finns annan lagstiftning som gör det. En anmälningsskyldighet istället för tillståndsplikt innebär dock att eventuellt ingripande kan ske först i efterhand. Såvitt SKR kan utläsa innebär utredningens förslag att anmälningsskyldigheten inte kommer att vara sanktionerad på något sätt. Enligt förbundet kan detta öka risken att anmälan inte kommer att ske de föreslagna reglerna och därmed ökar även risken för att brandskydds- och hälsoskyddsaspekter inte heller beaktas tillräckligt. SKR anser att detta bör beaktas om utredningens förslag läggs till grund för fortsatt lagstiftningsarbete.

Avgränsade förenklingar av regler rörande befintliga små byggnader i strandskyddade områden

Utredningen föreslår en ny bestämmelse i miljöbalken som innebär att det inte längre ska vara förbjudet inom strandskyddat område att utan dispens göra ändringar i små befintliga byggnader eller anläggningar eller att uppföra små byggnader eller anläggningar som ersätter befintliga byggnader eller anläggningar, om ändringarna inte har uppenbar negativ betydelse för strandskyddets syfte. Under denna förutsättning ska det vidare enligt en ny bestämmelse i plan- och bygglagen krävas särskilda skäl för att bygglov inte ska medges för en sådan byggnad.

SKR vill inte motsätta sig ytterligare förenklingar av strandskyddslagstiftningen eller plan- och bygglagstiftningen. Detta är dock komplexa lagsystem, och enligt förbundet bör utformningen av ett nytt strandskydd behandlas i ett sammanhang. Utformningen av nya bestämmelser kräver inom detta område särskild omsorg och tydlighet, ett krav som utredningens förslag inte uppfyller. Det framstår t.ex. som oklart både vad som avses med små byggnader och små anläggningar. SKR anser att utredningen borde ha tagit föreslagna förändringar i miljöbalken enligt SOU 2020:78, Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd, i beaktande vid framtagande av förslag till förändringar i samma lag, vilket inte skett. Här kan också noteras att regeringen beslutat om en lagrådsremiss om mer differentierat strandskydd, som av naturliga skäl inte kunnat beaktas.

Även förslaget till lättnad när det gäller kravet på bygglov har enligt SKR stora brister både lagtekniskt och i övrigt. Förslaget skapar bl.a. otydlighet om hur andras enskilda intressen och hur allmänna intressen ska beaktas. En åtgärd som en fastighetsägare vidtar kan inte sällan komma att medföra olägenheter för andra fastighetsägare, något som bygglovprövningen typiskt sett avser att hantera. Avslutningsvis noterar SKR att Bygglovsutredningen nyligen har genomfört en heltäckande översyn av reglerna om lov i plan- och bygglagstiftningen (SOU 2021:47). De förslag som Bygglovsutredningen presenterat syftar till att ta bort många särregleringar av lovplikten och lovprövningen. Trots att båda utredningarna presenterade sina

betänkanden samma månad har den nu aktuella utredningen uppenbarligen inte samordnat sitt förslag om att införa en ny bestämmelse i 9 kap. 3 d § PBL med Bygglovsutredningen.

Överlag konstateras SKR också att de föreslagna regeländringarna inte bara omfattar mikroföretag, utan även större företag och enskilda personer. Konsekvenserna av de utredningens förslag i den här delen framstår därför som svåra att överblicka.

Sammantaget anser SKR därför att de av utredningen lämnade förslagen till ändringar i miljöbalken och plan- och bygglagen inte kan läggas till grund för lagstiftning. Ska ytterligare lättnader i miljöbalken och/eller plan- och bygglagen för t.ex. mindre företag övervägas, krävs enligt förbundet en ny utredning.

Utredningens förslag på förenklingar av myndigheters tillämpning av regler

Enligt SKR är intentionerna med utredningens förslag kopplade till förenklingspolitiken bra, liksom beskrivningen av de problem mikroföretag kan uppleva både med gällande regler och med tillämpningen av dem. SKR anser dock inte att ytterligare regler, kontrollmoment eller statlig styrning är rätt väg att gå när det gäller kommunernas och regionernas verksamhet, särskilt i beaktande av att det har skett en genomgripande översyn av såväl förvaltningslagen som kommunallagen bara för några år sedan. Kommuner och regioner arbetar dessutom överlag aktivt med frågor som rör bl.a. företagsklimat. Inom ramen för t.ex. SKR:s verksamhet genomförs bl.a. öppna jämförelser om företagsklimat och tillhandahålls instrument för servicemätning – Insikt – och utbildningen ”Förenkla - helt enkelt” som ca 160 kommuner genomfört. SKR anser att det istället behövs stödjande strukturer på olika sätt för kommunernas och regionernas verksamhet, bland annat för att möjliggöra att digitaliseringens möjligheter kan tas tillvara.

SKR avvisar därför utredningens förslag att regeringen ska tillsätta en utredning om hur kommunallagen kan uppdateras och moderniseras så att det förtydligas hur kommunerna ska arbeta med genomförandet av målen för förenklingspolitiken, samt arbeta med tillämpning av service- och rådgivningsskyldigheterna enligt förvaltningslagens 5–11 §§.

Modernisering av bokföringslagstiftningen

SKR tillstyrker föreslagna ändringar som syftar till en modernisering av bokföringslagen (BFL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Att göra motsvarande ändringar i LKBR som följd av ändringar i BFL i de delar som gäller arkivering och räkenskapsmaterial stämmer väl med intentionen i de ändringar som gjordes för kommuner/regioner i samband med att LKBR infördes 2019. Ett motiv för ändringarna i LKBR var just att de båda bokföringslagarna skulle överensstämma i de delar som reglerar arkivering och hantering av räkenskapsmaterial. Att notera i sammanhanget är att för kommuner och regioner finns även annan lagstiftning som påverkar arkivfrågorna som t.ex. arkivlagen

(1990:782), men det påverkar inte bedömningen av frågan om hantering av räkenskapsmaterial.

Enligt SKR stämmer konsekvenserna för kommuner och regioner i huvudsak överens med konsekvenserna för privata företag, dock att problemen med lagring av pappersfakturer snarast torde vara mindre för kommuner och regioner till följd av lagen (2018:1277) om elektroniska fakturer till följd av offentlig upphandling (e-fakturalagen). Det finns dock vissa undantag i e-fakturalagen och även kommuner och regioner får därför fortfarande pappersfakturer att hantera. Det är därför angeläget även för kommuner och regioner att inte behöva bevara räkenskapsmaterial i ursprunglig form, under förutsättning att räkenskapsinformationen kan överföras till annat medium utan att informationen förändras eller försvinner. SKR tillstyrker därför lagförslagen i den här delen.

När det gäller förslaget till ändring av 7 kap. 1 § BFL kan enligt SKR övervägas ett förtydliggande i avsnitt 7.13.2 ifråga om former för bevarande om att stöd bör kunna hämtas från relevanta myndigheter (t.ex. Bokföringsnämnden) i takt med att den tekniska utvecklingen ändrar förutsättningarna, t.ex. att ”När det gäller format sker fortlöpande en teknisk utveckling. Stöd för hur mottagning och hantering av elektronisk räkenskapsinformation kan göras utifrån den tekniska utvecklingen bör, såsom idag, kunna tillgodoses genom vägledningar från relevanta myndigheter”.

Sveriges Kommuner och Regioner

Staffan Isling

Germund Persson